

TMMOB Mimarlık Odası BURSA Şubesi			
Tarih: 03.09.2019			
Gelen Evrak No: 82			
Dağıtım	Gereği	Bilgi	Paraf
Not			

TMMOB
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ
GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
KURULTAYI

GÜNCEL SORUNLARIMIZ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ İÇİN BULUŞUYORUZ BROŞÜRÜ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 45. Dönem Genel Kurulu, meslektaşlarımızın güncel sorunlarının tespit edilmesi, meslektaşlarımızın çalışma ve sosyal yaşamlarında uğradığı kayıpların gündeme getirilmesi amacıyla "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" düzenlenmesine karar vermiştir.

Merkezi Kurultay, Yerel Kurultaylarla örgütlenerek 25-26 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilecektir.

Ülkemizde Mühendis, Mimar ve Plancılarının Durumu

Meslektaşlarımız, insanların sınırsız talep ve isteklerine, dünyanın sınırlı kaynaklarını bilim ve teknoloji kullanarak yanıt üretmeye çalışmakta, toplumsal iş bölümünde teknik bilginin üretilmesi, üretilen bilginin kamu çıkarları doğrultusunda kullanılması için emek harcamaktadır.

Enerjinin, madenciliğin, iletişim ve altyapının planlanmasından üretiminde başat olduğu gibi; ülke sanayisi, tarımı, ormanları, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında, gelecek kuşaklara aktarılmasında asli sorumluluk meslektaşlarımızın elindedir.

Meslek alanlarımızın tamamını kapsayan hizmetlerin bütünü düşünüldüğünde ülkemizin kalkınmasının, halkımızın bolluk ve rahatlık içinde yaşamasında, ülke politikalarında meslektaşlarımız tarafından üretilen mühendislik, mimarlık ve planlama hizmetlerine ayrılan önemin belirleyici olduğu açıktır.

Ülkemizin peş peşe içine sürüklendiği ve yıkıcı etkisi her defasında daha da artan ekonomik krizlerin etkisi, meslek alanlarımızın daraltılmasına, mesleklerimize ve meslektaşlarımıza verilen önemin azalmasına neden olmuştur.

Özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırma ve sanayisizleştirmeye yönelik neoliberal politikaların 1980 sonrasında iktidarlar tarafından benimsenmesi sonucu meslek alanlarımız büyük darbe almıştır. Sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesislerimiz, tarımda üretime dayalı kuruluşlarımız, teknik hizmetler altyapımız elden çıkarılmış; sanayi ve tarımda üretime dönük tüm çabalar ortadan kaldırılmak istenmiştir.

Tüm alanlarda ithalata ve fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir. Böylelikle meslek

icra ettiğimiz alanlarda üzerimize düşen kamusal hizmetler ticarileştirilmiş, mesleğimizin toplumsal niteliği aşındırılmıştır.

Bu temel tespitlerden yola çıkarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, 45. Dönem'de düzenlediği çalıştaylar, sempozyumlar, kurultaylar ile meslektaşlarımızın sorunlarını gündeme getirmiş, üyeleri ve meslek alanlarının temel sorunlarının bizzat muhatapları tarafından tartışılarak çözüm önerileri üretilmesi amacıyla çalışmalarını sürdürmüştür.

Bu çalışmalar kapsamında 15 Aralık 2018 tarihinde **Kamuda Çalışan Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı**, 22 Aralık 2018 tarihinde **Ücretli Çalışan ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı**, 5 Ocak 2019 tarihinde **OHAL KHK'ları İle İhraç Edilen Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı**, 2 Mart 2019 tarihinde **İş Güvenliği Uzmanlarının Sorunları Çalıştayı**, 12 Nisan 2019 tarihinde **Bilirkişilik Çalıştayı** gerçekleştirilmiş; 5 Ekim tarihinde **Emekli Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı**, 23 Şubat 2019 tarihinde **TMMOB Kadın Sempozyumu**, 16-17 Kasım 2019 tarihlerinde **TMMOB Kadın Kurultayı** da gerçekleştirilecektir.

Yapılan tüm etkinliklerin sonuçları, ilgili çalışma grupları tarafından bir araya getirilerek kamuoyu ile paylaşılmış, getirilen çözüm önerilerine yönelik adımlar TMMOB Yönetim Kurulunca atılmıştır.

25-26 Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirilecek olan **TMMOB Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı**, tespit edilen bu sorunlara karşı üyelerimizin ortaya koyacağı çözüm önerilerinin üretilmesi için bir araya gelmiştir.

45. Dönem içerisinde düzenlenen etkinliklerin sonuçlarından derlenen temel çalışma alanlarımıza dönük başlıca sorunlar şu şekildedir:

- Ülkemizde kamu çalışanlarının kaderi, iktidarın keyfi uygulamaları ile belirlenmektedir. Yapılan atamalara liyakat temelinde değil; yandaşlık ve keyfiyet temelinde gerçekleştirilmektedir. Çalışanlar yer ve pozisyon değişimi ile tehdit edilmekte, böylelikle teknik hizmetler için en önemli kamu hafızasının kalıcılığı engellenmektedir.
- Kamu çalışanları arasında meslektaşlarımız hak ettiği sosyal güvenceden yoksundur. Çalışanlar arasında eşit işe eşit ücret, eşit statü tanınmamaktadır. Hem kurumlar arasında, hem de en düşük ve en yüksek ücretlerde fark giderek artmış, ücret adaleti ortadan kalkmıştır. Çalışma yaşamı farklı personel tanımlamaları ile örgütsüz, sendikasız bırakılmak istenmektedir. Bu durum temel özlük haklarında büyük gerileme ve kayıplara neden olmaktadır.
- Kamuda istihdamlar planlı yapılmamaktadır. Kamu kurumlarında yeterli sayıda meslektaşımızın istihdam edilip edilmediği belirsizdir; personel rejimi teknik hizmetler sınıfına mensup kişileri ilgili alanlara dağıtmakta yetersizdir.

- İşsizlik ve potansiyel işsizlik meslektaşlarımızın en can yakıcı sorunudur. Ücretli çalışan her meslektaşımız, kendini yarının potansiyel işsizi olarak görmektedir. Çünkü emek, ekonomik krizlerin şiddetine terk edilmiştir. Çalışma yaşamında güvence ortadan kaldırılmış, genç meslektaşlarımızın çalışma yaşamına katılması neredeyse imkânsız hale getirilmiştir. Bu durum 2020 lira asgari ücretle, esnek ve güvencesiz olarak istihdam edilen; açlık sınırının altında çalışmaya zorlanan binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı bulunmaktadır.
- Örgütsüzlük, işsizlik tehlikesi, güvencesiz ve sigortasız çalıştırma, mobbing, yetersiz ücret alma veya ücret alamama, meslek dışı çalıştırılma, çalışma koşullarının ağırlaşması meslektaşlarımızın insan onuruna yaraşır bir çalışma yaşamı ve emeklilik koşulları sunmaktan çok uzaktadır. Bunlara ek olarak, pek çok mühendis, mimar ve şehir plancısı arkadaşımız mesleki yetersizlik sorunları; fazla mesailerde ücret verilmemesi; fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ihlalleri ve özlük haklarına yönelik sorunlarla yüz yüzedir. Bu durum mesleklerimizimizin kamucu özelliklerinin azalmasına neden olmaktadır.
- Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi ile yeni mezunların tecrübesizliği daha kolay suiistimal edilmekte ve çalışma hayatına devam eden meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır. Üyelerimizin işe giriş bildirgesinde baz alınacak asgari ücret hakkını güvence altına almak amacıyla TMMOB ve SGK arasında imzalanan protokol iktidarın emekçilere dönük politikalarının sonucu olarak SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmiştir. Bu durum meslektaşlarımızın düşük ücretle kayıtsız çalıştırılmasına ve aynı zamanda kamunun zarara uğratılmasına neden olmuştur.
- Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin yakın tarihi kara lekelerle doludur. Henüz hafızamızda tazeliğini koruyan Soma, Şirvan, Kozlu, Ermenek, Torunlar İnşaat gibi toplu iş cinayetleri bu alanın ne kadar az önemsendiğinin kanıtıdır. Meslektaşlarımızın önemli bir kısmı bu alanda çalışmaktadır. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak, tüm çalışanların hakkıdır. Bunu sağlamakla görevli olanlar ise öncelikle devlet ve işverenlerdir. Ancak bu kural ülkemizde tanınmamaktadır. Yaşanan kazalarda fatura, aslında bir danışmanlık hizmeti veren meslektaşlarımıza çıkarılmaktadır. Bu algı işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin kamu hizmeti olarak ele alınmasını engellemektedir. Bu hizmetin kamu hizmeti olarak sürdürülmesini, uzmanların kamu görevi yaptıklarını; devletin, işverenin, uzmanın yetki ve sorumluluklarını düzenleyecek, denetleyecek bir yapı ülkemizde mevcut değildir.
- Ülkemizde iş güvenliği uzmanlarının haklarını koruyacak mevzuat bulunmamaktadır. Çalışma süresi, izinler, ücretlerin belirlenmesi, mesleki gelişim, eğitimlerin yenilenmesi, atamalar, uzmanlaşma gibi temel sorunların aşılması için adımlar tek taraflı olarak atılmakta, Bakanlık bu duruma kayıtsız kalmaktadır. İş güvenli uzmanı olarak görev yapan meslektaşlarımız, adeta bir günah keçisi olarak

açlık sınırında ücretlerle çalıştırılmakta ve bu alanda işsizlik her geçen gün artmaktadır.

- Bir kamu hizmeti olan bilirkişilik, yargılamanın adil gerçekleştirilmesi için belirli bir uzmanlık alanındaki bilimsel doğruların tarafsız bir şekilde aktarılmasıdır. Hâkimin görüş oluşturmaya katkı sunması beklenen bilirkişi, hizmet verdiği konuda uzman ya da tarafsız değilse adaletin sağlanamayacağı açıktır. Bilirkişilik bir meslek değildir. Bilirkişi olarak görüşüne başvuru alan kişilerin mesleki yeterliliklerini en sağlıklı değerlendirecek kurumun üyesi oldukları meslek odasıdır. Bilirkişiler, meslek odalarının belirlenen etik ilkelere uygun davranış sergilemek zorundadır.
- Emeklilik, sosyal güvenlik temel bir vatandaşlık hakkıdır. Meslektaşlarımız kamusal sosyal güvenlik haklarından, emeklilik güvencesinden giderek uzaklaştırılmaktadır. Bununla birlikte güvenliğin yerine ikame edilen sosyal yardımların bir hak olarak düzenlenmemesi, sosyal yardım ve hizmetlerin yeterli olmaması, yoksulluk ve sosyal dışlanmayla mücadelede ulusal bir stratejinin eksikliği sorunların artarak devam etmesine neden olmaktadır.
- Tüm çalışma yaşamında olduğu gibi, çalışma sonrası dönemde sendikal örgütlenmede emeklilerin durumu oldukça geridedir. Sosyal hakların ve hak arama yeteneğinin önü kesilmek istenmektedir. Emekli meslektaşlarımızın da maaşları insanca yaşam koşullarını sağlayacak düzeyde değildir. Çalışırken alınan tazminatlar ve ek ödenekler emekliliğe yansıtılmamaktadır. Emeklilerin hayattan kopmasını engellemek, sosyal devletin görevleri arasında yer almaktadır.
- 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin ardından, darbeye mücadele adı altında ilan edilen Olağanüstü Hal bir keyfiyet ve hukuksuzluk rejimi olarak kullanılmıştır. OHAL süresince kamudan ihraçlara dönük 15 Kanun Hükmünde Kararname yayınlanmış, bu KHK'ler ile yaklaşık 130 bin kişi kamu görevinden ihraç edilmiştir. İhraç edilen kamu çalışanlarının 3 binden fazlası mühendis, mimar ve şehir plancısıdır.
- İhraçlar darbe ile değil, muhalif unsurlarla mücadeleye dönüştürülmüştür. Asılsız suç isnadı ile hayatını Türkiye'nin demokratikleşmesine harcamış TMMOB kadroları, haklarında hiçbir işlem dahi yapılmadan bu haksız ve hukuksuz bir biçimde KHK ile görevlerinden uzaklaştırılmıştır. KHK ile ihraç edilen meslektaşlarımız toplumsal yaşamın ve çalışma yaşamının dışına itilmek istenmiştir. TBMM Komisyonlarında yapılan çalışmalar, ihraçların temel haklarının sağlanmasında dahi yetersiz kalmıştır.
- Ülkemizde büyük bir gericilik sarmalı örgütlenmektedir. Bu sarmal yaşamın en can alıcı noktalarında, kendini taciz, şiddet, tecavüz olarak toplumun karşısına çıkmaktadır. Kadına ve çocuga yönelik cinsel istismar ve şiddet vakaları güncel olmaktan öte özellikle son 16 yıldır artarak devam eden toplumsal bir sorun haline gelmiştir.

- Kadınlar üzerindeki baskı ve sömürü, düzenin ve gericiliğin temel dayanakları arasındadır. Aile, eğitim, çalışma yaşamı, istihdam ve bütün toplumsal yaşamda açıkça görülebilen olumsuzluklar ile kadınlar; ikinci sınıf meslektaş, ikinci sınıf yurttaş olarak yeniden inşa edilmiştir. Kadın bedeni üzerinden belirlenen ahlak, namus kavramları ve istihdam politikaları ana mücadele başlıkları olarak karşımızda durmaktadır. Kadınların uğradığı her türlü cinsiyet ayrımcılığı, cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kaynaklı ayrımcılık giderek derinleşmektedir.
- Teknik eğitimin niteliği ülkemizde sürekli tartışılır hale gelmiştir. İktidarın dayattığı gericici dalga karşısında eğitim kurumları güvenilirliğini yitirmiştir. Öğrencilerin devlet ya da vakıf üniversitesi ayırmaksızın potansiyel müşteri ve istatistiki birer veri olarak gören kurum ve kuruluşlar, ülkemizde teknik eğitim başta olmak üzere niteliklerini kaybetmiştir.
- Eğitim; üretim, yatırım ve istihdam planlamasından kopuk bir şekilde örgütlenmektedir. Yeterli altyapıya sahip olmayan, akademik kadrosu oluşturulmadan açılan üniversitelerde kontenjanlar boş kalmaktadır. Genç meslektaşlarımız üniversite hayatları boyunca öğrenme mücadelesi vermektedir. Genç mezunlar üniversite eğitimlerinin ardından uzun süreli işsizlik dönemleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Her alanda olduğu gibi planlamadan yoksun bir şekilde uygulanan istihdam politikaları, ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz, yetişmiş nitelikli genç teknik elemanların istihdam edilmesinde başarısızdır.
- Eğitimde burs, barınma, araç gereç temini ve temel sosyal haklardan yararlanmada öğrenciler arasında derin bir uçurum oluşmuştur. Eşitliğin sağlanması için bir adım atılmamaktadır.

Özetle; Ülke olarak yaşadığımız krizler, meslek hayatımızda yaşadığımız sorunların toplumsal yaşamımıza da etkilerini artırmaktadır. Ülkemizin kaynakları rant ekonomisi ile heba edilirken; bilimden, sanayiden, kalkınmadan, hem meslekler arası hem de toplumsal eşitlikten yana olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının üzerindeki sorumluluk her geçen gün artmaktadır.

Mesleki sorunlarımız, ülkemizin ve halkımız sorunlarından bağımsız olarak düşünülemez. Bu nedenle TMMOB gibi mesleki demokratik kitle örgütlerinin üyelerinin ve kamunun çıkarlarını korumak için üstlenmesi gereken sorumluluk giderek artmaktadır.

Ülkemiz, halkımız, mesleğimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu, tespit edilen sorunlara birlikte, dayanışma ile çözümler üretmekten geçmektedir.

Ülkemizin varlıkları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, öznesine sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam odaklı, doğa ile uyumlu ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulandığında, durum değişecektir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınmada doğa ile uyumlu, halkçı, toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bunu gerçekleştirmek olanaklıdır.

Ülkemizin aydınlık geleceğini planlayan ve inşa eden meslektaşlarımızın sorunları çözüldüğünde ülkemizin temel sorunlarının çözümüne daha çok yaklaşacağımızın bilinci ile güncel sorunlara köklü çözüm önerileri üretilebilmesi için Yerel Kurultaylarla beslenerek "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" toplanmaktadır.

Üyelerimizi Yerel Kurultaylara katılmaya, sorunlarımızın çözümü için birlikte üretmeye, birlikte karar almaya ve birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Yaşasın örgütlü mücadelemiz, yaşasın TMMOB.

** Bu Broşür, Yerel Kurultay tartışmalarına ve önerilerin zenginleşmesine katkı sağlamak amacıyla hazırlanmış olup metinde yer almayan güncel sorunlarımızın formata uygun olarak ilavesine açıktır.*

**TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ KURULTAYI
DÜZENLEME KURULU**